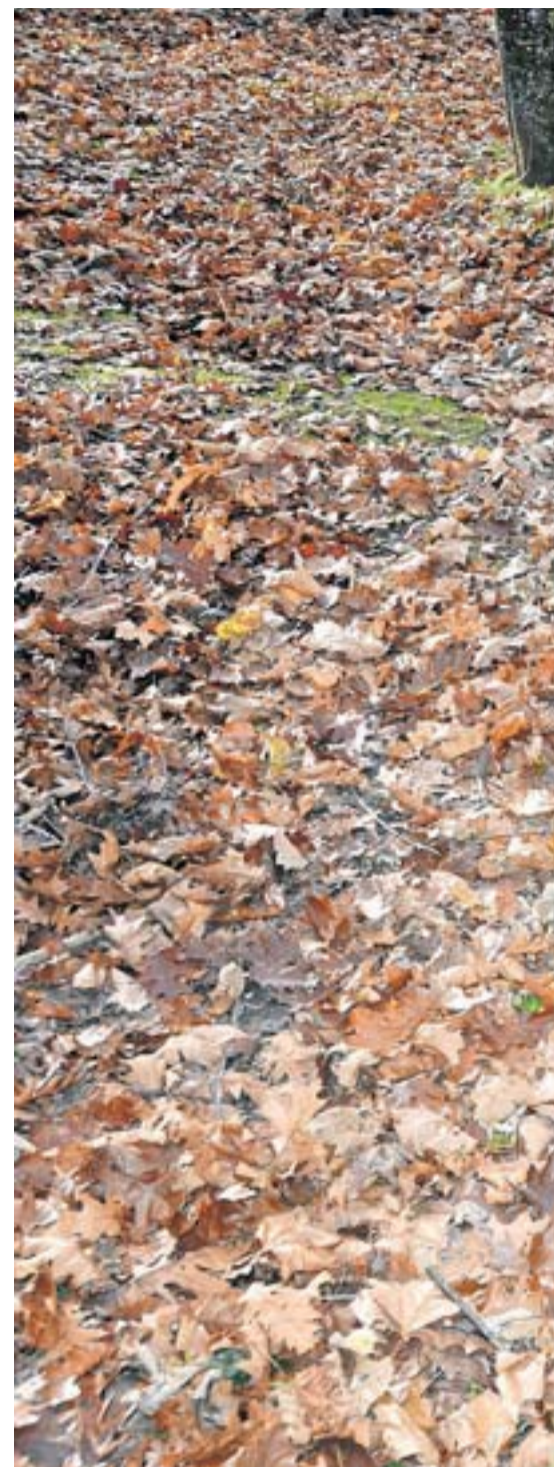

DOLORES REDONDO

Els crims del Baztan arriben al desenllaç

Dolores Redondo tanca la trilogia protagonitzada per la inspectora Amaia Salazar amb 'Ofrena a la tempesta'. Un paisatge misteriós i la línia que separa la bogeria de la maldat tornen a articular una narració arrapada al gènere negre. L'escriptora basca té un aval indiscutible: més de 300.000 exemplars dels dos primers llibres venuts en només dos anys

a
llegim

46-47

● Entrevista a Jordi Coca, autor d'«El diable i l'home just» ● Tota la poesia de Blai Bonet, en un únic volum a Edicions de 1984

48-49

● Recuperació de 'La família Golovliov', una de les grans sàtires russes ● Belén Gopegui publica nova novel·la

OFRENA A LA TEMPESTA
DOLORES REDONDO
COLUMNA / DESTINO
TRADUCCIÓ DE
NÚRIA PARÉSSELLARÉS
592 PÀG. / 18,50 € (LLIBRE
ELECTRÒNIC, 9,99)

◆◆◆◆◆ Xavier Cervantes

La comissaria de la Policia Foral a Elizondo és nova de trinca. Un racionalisme geomètric que contrasta amb la pedra atàvica del poble. La ficció s'escola en la realitat: una placa al costat d'una porta assenyalava el lloc on estaria ubicat el despatx d'Amaia Salazar, la inspectora creada per Dolores Redondo (Sant Sebastià, 1969) que protagonitza la trilogia del Baztan. Un policia s'acosta a l'escriptora. A la mà d'un exemplar d'*Ofrena a la tempesta* (Columna / Destino), el tercer llibre de la sèrie. “¿El podries signar? És per a la meua sogra, que és molt fan teva”, demana el policia. “Fent punts amb la sogra, eh?”, respon Redondo mentre fa la mateixa acció que repeteix des de fa gairebé dos anys sense perdre el somriure.

Ja fa un parell de dies que l'escriptora volta per Elizondo, al cor de la vall navarresa del Baztan. La comissaria és al final d'un poble amarat pels colors de la tardor. La remor del riu Baztan acompanya un passeig pels carrers on es desenvolupa bona part de l'acció d'*El guardià invisible*, *El llegat dels ossos* i *Ofrena a la tempesta*. Ikurriñes, banderes navarreses i cartells que reclamen el retorn dels presos bascos pengen aquí i allà, impassibles davant la imminència de la pluja. Redondo i un seguici format per periodistes i gent

de l'equip de Destino i Columna s'aturen davant els llocs que han inspirat els escenaris d'una trilogia d'èxit, traduïda a 32 llengües, i de la qual ja hi ha prevista una adaptació cinematogràfica. Se'n faran càrrec el grup Atresmedia i la companyia Nadcon, que compta amb l'alemany Peter Nadermann, un productor vinculat a sèries de televisió com ara *Forbrydelsen* (*The killing*, en la versió nord-americana); *Millennium*, basada en la trilogia de Stieg Larsson, i *Els crims de Fjällbacka*, inspirada en les novel·les de Camilla

L'ORIGEN REAL DE LES TRES NOVEL·LES ÉS L'ASSASSINAT D'UN NADÓ EN MANS D'UNA SECTA

Läckberg. És a dir, gènere negre escandinau. “El productor va visitar el Baztan i em va dir que la pel·lícula es rodaria aquí. Això em va fer pensar que teníem una part de la feina feta, perquè el paisatge té molta importància en aquesta història”, diu Redondo.

El més sorprenent és que tot plegat va començar fa quatre dies, el gener del 2013, quan es va publicar el primer volum de la trilogia. “Tot ha sigut molt ràpid”, comenta l'editora de Columna, Ester Pujol, encara

una mica aclaparada per la determinació d'una autora que “ja tenia la trilogia al cap” quan va presentar el primer manuscrit. “Em vaig atrevir a fer una trilogia perquè tenia una història molt llarga. Però és molt arriscat, perquè si el primer llibre no hagués funcionat m'hauria menjat les altres novel·les amb patates”, fa broma l'autora.

L'antropologia del mal

La guia del seguici s'atura al costat d'una escultura d'Oteiza i davant d'un casalot a tocar del riu, al carrer de Braulio Iriarte, un navarres que va fundar a Mèxic la cervesera Modelo, la de la Coronita. És “la casa de la tieta Engrasi”, la llar afectiva de la inspectora Salazar, que a l'*Ofrena a la tempesta*, que arrenca amb l'assassinat d'un nadó, tanca les investigacions sobre els crims del Baztan alhora que obre més d'un trasbals emocional.

Passejant per la vall s'entén que els llibres de Redondo són novel·les d'un espai, d'un entorn, més que d'un temps. Sí, transcorren al present, però la conjuntura sociopolítica hi té poca presència. És novel·la negra vinculada a l'antropologia del mal, com els llibres de Thomas Harris o sèries com *True detective*. “La influència cinematogràfica és evident, i potser això va fer que el productor considerés que es podia

Amaia Salazar és una dona “enfortida a la força”

Dolores Redondo retrata la inspectora Amaia Salazar mitjançant l'acció i les emocions més que amb la descripció física. Per això quan l'otí Ernest Sala va començar a dibuixar el còmic sobre *El guardià invisible*, editat per Planeta, va haver de demanar ajuda a l'autora. “Em va dir que era com l'Olivia Dunham de la sèrie *Fringe*”, explica Sala. Així doncs, ja sabem que és rossa. Per les novel·les podem deduir que aquesta inspectora, mare del petit Ibai, és una dona “enfortida a la força”. “Això és el que tinc en comú amb ella”, assegura Redondo, que afegeix que, a diferència del personatge, ella sí que té una bona relació amb la mare. “M'estima molt”, diu amb un gran somriure. “L'Amaia d'*Ofrena a la tempesta* no és diferent de les dels dos llibres anteriors, però sí que experimenta una progressió lògica. El fil conductor d'aquesta novel·la és la transgressió, i ella també ha de ser transgressora. Pren decisions i se'n fa responsable. És molt valenta”, conclou Redondo.

adaptar al cinema –reconeix l'autora-. Jo no surgeixo del no-res, sinó de beure de totes les fonts, i crec que ha de ser així”.

Fins ara Redondo havia mantingut una prudent discreció sobre l'origen de la trilogia. Ara ho explica, però sense abandonar la prudència. “L'any 2011 vaig llegir un titular a l'*Abc* que deia: “La Guàrdia Civil investiga l'assassinat d'un nadó en mans d'una secta a Navarra fa trenta anys”. El crim es va cometre a Lesaka, no a Elizondo, i és un cas que continua obert. En la notícia original es deia que entre els imputats hi havia un metge. És gent a qui li ha anat molt bé. Però no es pot explicar res més”, diu Redondo en la penom-

bra d'una sala d'un hotel d'Elizondo. Aquell nadó es deia Ainara, i ella li dedica el llibre: “No puc donar-te justícia, però almenys recordaré el teu nom”, escriu.

Com passa en bona part del gènere negre contemporani, l'interès de Redondo també se centra en la violència que s'exerceix contra els infants. “És que són la víctima! Puc entendre la violència entre adults, però mai contra un nen. És tan esgarrifós... Per a mi és molt dolorós escriure sobre això, i si n'escric és precisament perquè ho trobo molt difícil de comprendre”, assegura. La mateixa preocupació aplica a l'anàlisi de “la bogeria i la maldat”, la línia que les separa i com es pot anar

DOLORES REDONDO A ELIZONDO (NAVARRA), EL CENTRE NEURÀLGIC DE LA “TRILOGIA DE BAZTAN”.

ONDIKOL

de l'una a l'altra i viceversa. “Hi ha gent que ha perdut les facultats mentals i comet una aberració, però també hi ha gent que comet aberracions i acaba perdent les facultats mentals. No crec que ningú pugui sortir incòlume de cometre un crim de masses, de tallar-li el cap a algú o d'esbudellar 43 estudiants”, explica mirant de transformar la indignació en justícia.

A *Ofrena a la tempesta* un personatge diu que “tot el que concedeix el dimoni es converteix en merda”. Redondo estira el fil de la sentència per detallar el seu interès per “la fe portada a l'extrem”, per “les creences que arriben a dominar-te”. “És cert que l'home té aquest afany pro-

metec d'anar més lluny. I està bé perquè és el que ha fet evolucionar la nostra espècie, però a vegades ens ha dut a menysprear absolutament la vida dels altres i a avançar trepitjant i destrossant, i això porta a la destrucció total”, diu.

Camí del cementiri, un altre escenari essencial a la trilogia, Redondo explica fins on ha arribat per construir el personatge d'Amaia Salazar. “Mentre escrivia *Ofrena a la tempesta* vaig aprendre a disparar amb un instructor de la policia foral”, recorda. Ara té línia directa amb la policia, com demostra la placa a la comissaria d'Elizondo, però no sempre va ser així. Al principi feia cerques a internet per documentar-se, fins que un dia va rebre “un advertiment de l'FBI”. Havia fet unes recerques consecutives si més no sospitoses sobre pistoles i explosius. També ha contactat amb “un biòleg molecular”, i tant policies com jutges l'han assessorat.

“Acabo de tornar d'Itàlia i allà veuen les mateixes sèries que aquí. Per tant, és normal que un autor italià acabi fent servir els procediments nord-americans. Jo he intentat no fer-ho, i per això m'he informat amb la policia d'aquí, i crec que n'he sortit ben parada”, explica Redondo. Més de 300.000 llibres venuts de les dues primeres entregues de la trilogia donen la raó a l'autora basca. ♦

Criatures del bosc i dimonis ancestrals

‘Basajaun’

“Des del principi tenia previst que en cada novel·la apareixeria un ésser mitològic o una criatura màgica”, recorda Dolores Redondo. Tanmateix, l'autora gestiona força bé aquestes presències, sempre més suggerides que explícites. Una és la del *basajaun*, el senyor del bosc, una mena de ieti protector.

Inguma

Amaia Salazar, que comparteix cognom amb un inquisidor, topa a l'*Ofrena a la tempesta* amb el mite de l'*inguma*, un dimoni que roba l'alè de les persones quan dormen. Per documentar-se sobre les llegendes basconavarreses, Redondo ha tingut com a referència la feia de l'antropòleg José Miguel de Barandiaran (1889-1991). “Va recórrer el territori recollint les històries. Les va enregistrar i les va transcriure. Recordo que l'àvia m'explicava aquestes històries, que bona part dels nens bascos sentien a casa”, diu Redondo.

Les nous

Les nous no són cap criatura mitològica, però a la novel·la de Redondo tenen un paper malèfic. Els rituals relacionats amb la naturalesa del Baztan transcendeixen el localisme. “Quan el primer llibre es va publicar a Noruega, els lectors hi van connectar perquè allò també forma part de la seva quotidianitat”, explica.